

Előfizetési feltételek:
 Vidékre postán vagy helyben házhoz
 (hordva)
 Egész évre 16 frt. Fél évre 8 frt.
 Negyed évre 4 frt.
Egyes szám 6 krajczár.
Hirdetmények díja:
 6-hasabos petitsor egyszeri hirdetésnél 12,
 kétszeri 10, háromszor 8 kr.
 A nyilvántartási petitsor 50 kr.
 Bélyegdíj külön 30 kr.
 Hirdetmények elfogadtnak a bi-
 nád hivatalon kívül egyedül **Haasen-**
stein és Vogler hirdetéstestületi
 hivatalában Budapest: Dorottya-utca
 3. sz. I. em. Bécs: Wallfischgasse 10. sz.
 Prága: Oráben 27.

KÖZÉPPÁRT

Politikai napilap.

Szerkesztői iroda:

Belváros, Klapka-u. 15. sz. I. em.

A lap szellemi részét illető minden köz-
 lemező a szerkesztőséghez intézendő. —
 Bermentellen levelek csak ismert e-
 zektől fogadtnak el. — Kéziratok nem
 adtnak vissza.

Kiadóhivatal:

Belváros, Lipót-u. 2. sz. földszint (**Ker-**
tesz József könyvnyomdai irodája)
 hova a lap anyagi részét illető közle-
 nyek (előfizetési penzek, hirdetmények
 kiadás körüli panaszok) intézendők.

Budapest, február 10.

A „P. Napló“ vasárnapi cikké, melyben Andrassy gr. külügyminiszteri állásáról és magyar államférfiúi érdemeiről értekeztek, nyomatékos argumentumot szolgáltat abbéli állításunkhoz, melylyel a Deák-párt gyenge oldalát éppen belpolitikájának hiányában keresendőnek mondtuk.

A „P. N.“ Andrassy állásának imitt-amott híresztelni kezdett megingását éppen azzal igyekezik megalapítani, hogy először külügyi sikereit és — általunk is — kétségbevonhatlan külügyi érdemeit tünteti ki, és másodsor: hogy őt úgy állítja oda, mint a Deák-párt összes politikájának tulajdonképpen egyedüli megvalósítóját, mi — a „P. N.“ szerint nem egyéb mint „a dualismus épségben tartása, a monarchia tekintélyének emelése, az őszinte és állandó baráti viszony Németországgal, Olaszországgal“ — „megszüntetése ama rideg, részben ellenséges viszonyoknak, mely monarchiánk és Oroszország, továbbá Románia és Szerbia közt fennállott“ stb. stb. — azaz: nem egyéb mint külpolitika.

Ezen okoskodást tovább fejlesztve a „Napló“ odáig jut, hogy azt kérdezi: „Mi a Deák-párt politikája? Az-e, hogyan szervezzük igazságügyünket, mit csináljunk a járásbírók sárgákkal, és hány törvényszék legyen az országban? Az-e, ki és hogyan vizsgálja meg a keleti vasut bonyadalmasságait? stb. stb.“

És ezen souverain kiesinylésben, melylyel a „P. N.“ e kérdésekre, és ezekben sajátlag a belpolitikának összes kérdéseire letekint, rejlik a legerősebb, mert a legilletékesebb jellemzése azon politikának, melynek tulajdonképeni képviselője és megvalósítója a „P. N.“ szerint is Andrassy volt.

Mi éppen ezt roszaltuk, és roszaljuk folyton a Deák-párt politikájában, és habár elismerjük, hogy Andrassy ezen iránynak, valódi és legerősebb képviselője volt, még pedig annyira, hogy mint miniszterelnök is nem egyszer mondta, valamely belügyi törvényjavaslatról értekezni kívánó miniszter társainak: „ugyan ne beszéljetekekem belügyekről“, mégsem akarhatunk ezzel Andrassy érdemeiből csak egy jotát is levonni; mert ha képviselője lón is a Deák-párt összes politikájának, még mint magyar miniszterelnök sem lehetett annak egyedüli képviselője. Ő külügyér volt, talán már akkor is, midőn tényleg még magyar miniszterelnöknek ezimezték, ez lehetett tehát mindenestre hibája. De azon politikának, melyet ő kifelé képviselt, ily egyoldalú és felszeg irányja miatt őt nem tarthatjuk felelősnek és egyedül gáncsolhatónak, még az esetben sem, ha el kell ismernünk, hogy a Deák-párt politikájának megállapításában a legnagyobb rész őt illeti, mert végre is egy a parlamentárius nem mechanikai gépezet, nem orgona, mely csak úgy szólhat, amint az orgonista rajta játszik, nem inbecill, élettelen és tudatlan massa, melyre bármely miniszterelnök, vagy pártvezér jogosulva lenne XIV. Lajos ismert mondását úgy variálni. „le parté c'est moi“, — vagy legalább is nem szabad, hogy a párt magát ilyenek tartani engedje. Ha azonban engedi, ha nincs kifogása az ellen egy nagy pártban senkinek, hogy vele, az ő firmája alatt, az ő számlájára bárki, legyen az bár a leggeniálisabb államférfi, ekként bánhasson: úgy nem tehet kifogást az ellen, ha mi mások, az ország, vagy legalább is azok nevében, akiknek az ily fölületes, látszati politika nem tesz és akiknek erszényünk, becsületünk és fejlődésünk ellenkező pretenziókat formál, kereken kimondhassuk roszalásunkat és reáharithassuk a felelősséget az egész pártra.

Különbön nem is tagadja a „P. N.“ sem a solidaritást; mert hiszen maga fejt ki, miszerint a Deák-pártnak belpolitikája nincs, és

összes politikája csak az, amit Andrassy Gyula gróf a külügyér, kifelé képvisel. Egyéb nincs.

Már most azt kérjük, hogy mily parlamenti párt az, a mely csakis oly kérdés körül csoportosul, melyről a parlamentben magában sajátlag nem is szólhat? Külügyi politikánk, miként képviseltesünk közös, és egyoldalulag nem tétethetik függővé a magyar országgyűlés választásainak esetlegesen megváltozható arányaitól ép oly kevésbé, mint a Reichsrath pártarányaitól. Továbbá: ha ez még tényleg lehetséges volna is, mikép gondolja, (vagy talán jobban mondva gondolta) a Deák-párt parlamenti állását fönttarthatónak, oly külpolitikával és kizárólag csak ily külpolitikával, mely az országot kifelé úgy igyekezik ugyan bemutatni, mint egy kész egészet, mint egy, az európai nagy államok sorába már egészen beilleszhető hatalmat, mely akár fegyveres erejére, akár vagyoni viszonyaira, akár végre szellemi fejlettségére nézve teljes joggal követelheti magának az európai nagyhatalmak respektusát, de mely voltaképen egészen más itthon, mint miként a külföldi diplomatiái parquetjén látni vélik.

Jó hitelt szerezniünk a külföld előtt, a külhatalmakkal szemben, kell; de a formát ne hazudtolja meg a lényeg, — mert ez oly hű szemfényvesztés, oly politikai humbug, melyet ha fölfedeznek, hitelünk kétszer akkora súlyos, mint a hányat emelkedett volt.

Ha a Deák-pártnak összes politikája csak annyi volt, hogy a külbéket nagyhatalmi magaviseletével igyekezett magának biztosítani, ugy-aligha járt jobban, mint azon dandy, ki mindig a legelegánsabb társaságokhoz dörgölődik, úgy tesz, mintha ő is egyik érdemes tagja lenne az irigylett haute-crème-nek, és végre kistül, hogy otthon adóssága, rendetlensége, szegénysége, és nyomora van, és hogy tulajdonképen több benne a szédelés a valóságnál.

— **A „P. L.“ értesülése szerint** ő fölsége szent-pétersvári útja közben Varsóban, hova esütörtökön délelőtt érkeztek meg, valószínűleg szemlét tartand azon gránátos ezred fölött, melynek trónralépte őta tulajdonosa. Ujabb tudósítások szerint Konstantin nagyherceg üdvözlendi Graniczán ő fölségét, ki ezuttal nem fog találkozni a német koronaörökösével, mintán az utóbbi már e hó folytán elhagyja Sz.-Pétervárt.

— **A keleti vasut vizsgálata tárgyában** az albizottság tegnap este egyelőre befejezte munkálatait, s mint az „Ung. Corr.“ közli, holnap az összes bizottságok tartanak ülést, melyben meghallgatják az albizottság jelentését s megállapodnak a kihallgatandó egyének, valamint az ezeknek előterjesztendő kérdések felett.

— **Azon véleményekkel** szemben, melyeket több lap társunk a „P. L.“ vasárnapi vezércikke tárgyában kifejezett, mai esti lapjában Falk ur kijelenti, hogy csak saját nézetét fejtette, melyek azonban meglehet, hogy egyben-másban megegyeznek a hivatalos körök véleményével.

— **A bécsi hivatalos lap** egy Auersperg hg. miniszterelnökhöz intézett esászári kéziratot tesz közzé, mely többi közt így szól: „Végelhatározás végett több elem terjesztett különböző javaslatokból megelégedéssel láttam, hogy a birodalom egyes részeiben észlelhető inség leküzdése kormányközegcim szüntelenül örökös gondoskodásának tárgyát képezi; bár csak egyes városok és területek azok, melyek a kereskedelmi forgalom és ipari kereset mulékony pangása, rosz aratás, vagy járványos betegségek által sújtattak, mégis szívesen fekszik, hogy minden elkövetessék, miáltal a szorongatott néposztályok telhető könnyebbítésben részesüljenek; különös figyelmet kívánok fordítani arra, hogy a közérdekű művek előállítására való építési munkák, vagy azok, melyek közgazdasági tekintetben fontosak, megindíttassanak és előmozdítassanak, hogy így a szorgalmas kezeknek munka, számos iparágának kereset nyújtassék. Megvagyok győződve, hogy kormányomnak ez irányban való törekvései a képviselő testületek és községeknek is készséges előzetekeny-séggel, erélyes közreműködéssel fognak találkozni. Kor-

mányom mint eddig, úgy továbbra is esetről esetre ez értelemben teendő a kellő intézkedéseket.“

A keleti vasutról.

Ezen bonyolodott és kellemetlen ügy, melyet attól tartunk, még sokáig nem leszünk képesek az égető kérdések sorából kitörölni, ismét egy új stadiumba lép.

Az albizottság ugyanis egyelőre befejezte munkálkodását, s az ügy ma-holnap az egyesült pénzügyi és vasuti bizottságok elébe kerül.

Szívesen elismerjük, hogy az albizottság föladata teljesítésében szorgalmasan és lelkiismeretesen járt el, a ki csak némi tájékozással bir azon tárgyhalmaz fölött, melylyel az albizottságnak meg kellett küzdenie, az bizonyára nem fogja tőle a teljes elismerést megtagadni.

Holnap összeül az albizottság a czéltől, hogy az együttes bizottságokhoz intézendő jelentése végett tanácskozzék, továbbá, hogy a kihallgatandó egyéniségeket jelölje ki, s az ezekhez intézendő kérdéseket állapítsa meg.

Az e tekintetben követendő irány kétségen kívül nagy befolyással lesz arra, hogy a vizsgálat alapos és kimerítő eredményeket fog-e szülni vagy nem. Ha valaha, úgy itt elmondhatni: „finis coronat opus.“ Daczára ezen végmunkálat fontosságának, ne várja fölünk senki, hogy e tekintetben véleményt mondjunk. Nem volna helyes, ha vizsgálat befejezése előtt, akár kedvező, akár roszaló bírálatot akarnánk mondani, a tárgyalások folyamában fölmerült tények és azoknak okozói fölött, ép oly helytelen volna az albizottság jelentésének irányára nézve, bármily pressió gyakorlásának kísérlete.

Be fogjuk tehát az albizottság jelentését várni, s akkor majd elmondjuk véleményünket a fölött, vajjon a plenum előtt megkezdendő tulajdonképeni vizsgálat oly alapokra fektetni javasoltatik-e, melyek eredményhez vezetni képesek.

Eredmény alatt pedig azt értjük, amit az ország kíván és követel, tudniillik világosságot, teljes földerítést az ügynek, úgy hogy mindenki láthassa, mikép s hogyan történt.

Mai fölszólalásunk czélja csak egy figyelmeztetés, melyet kockáztathatni vélünk anélkül, hogy a föntebb jelzett reservák ellen véténénk.

Ezen figyelmeztetés azon tényre vonatkozik, mely az albizottság utolsó ülésében merült föl, mely sok beszéd és controversa tárgyat képezte már, a keleti vasut ügyében pro és contra, támadólag és védőleg, tollal és szóval folytatott kardoskodásban.

E tény a következő:

Az igazgatótanács a másod ízben kiadott, akkor csak 20 millió értékű prioritásokat eladta volt egy bank-consortiumnak 77 arfolyam mellett azon föntartással, hogy azokat 1873. február 28 ig 82 arfolyamra vissza válthassa, a consortium pedig márczius 31-ig léphetett vissza.

Az igazgató tanács élt ezen optio jogával, hogy mi okból tette ezt, oly perczben, midőn már semmi tökével sem rendelkezett, ennek földerítése képezi szerintünk ez egész ügyben talán a legfontosabb, — mert az államra háromlott terhekkel közvetlen összefüggésben álló kérdést.

Világos, hogyha a társulat 20 millió másod prioritásait eladhatta 77-en, ezáltal kikérülte volna mind azon súlyos és szerencsétlen operációkat, — a melyeknek vége a társulat adósságaiért az állam által elvállalt kezes-ség lón.

Figyelemmel kísértük az albizottság tárgyalásait, olvastuk a kormány jelentését és az igazgatótanács emlékiratát kellő fölvilágosítást azonban ezen specialis kérdésre nézve mindezekből nem meríthettünk, az ügyet máig homály fűdi, mert a bank-consortium által február 28-dika és márczius 31-ke közt betervezett, a társulat ügyeinek végleges rendezésére vonatkozó tervből ki nem tűnik, hogy az alkutól visszalép, az igazgatótanács azonban a márczius 28-ra meghosszabított határnapon a visszaváltás mellett használja optio jogát.

Az igazgatótanács, a kormány részéről tett ígéretek által mentegeti eljárását, az albizottság ezen mentességnek alaposságát nem fedezte föl, a megkérdezett kormány pedig csak szóbeli ígéretekkel tud, melyekre vonatkozólag szerinte csakis a volt miniszterek képesek fölvilágosítást adni.

Bárki, és bármily legyen a keleti vasut bonyolódásainak okozója és oka, az államra szállt terhes kötelezettségnek kuforrását a fönt elsorolt körülmény képezi, melynek okozója vajjon az igazgatótanács és példátlan meggondolatlansága által, vagy egy miniszter könnyelmű ígéréte folytán — ennek földerítését jogosan követelheti a kezes és fizetővé vált állam.

Ezen kérdésre kívántuk figyelmeztetni az albizottságot a czéltől, hogy az erre vonatkozólag kihallgatandó személyek kijelölésében, és az ezekhez intézendő kérdések megállapításában, a legszelebb alapon járjon el.

Thurzó János

Párisi levél.

[Február 7.]

Midőn néhány nappal ezelőtt a septenatus jogosága és sérthetlensége felől elmondám nézeteimet, alig hittem volna, hogy már a jövő 24 óra folyamán alatt, ezen nézeteim oly helyről nyerjék megerősítésüket, melyet, sic stantibus rebus, legilletékesebbnek lehet nevezni. — A köztársasági elnök ugyanis szerdán, a kereskedelmi törvényeket meglátogatván, midőn ennek elnöke pedig a kereskedelem uralkodó pangást, részint pedig a munkahiányt és mindazon veszélyeket elég sötéten fejté, melyek ebből, és a jelenlegi politikai viszonyok bizonytalanságából eredhetnek, oly kielégítőleg felelt, hogy tekintve, azon ugymondván általános jó benyomást, melyet ezen beszéd előidézett, már is az iránti reményemet fejezhetem ki, miszerint Franciaország a belbélke fentartása által, az európai nemzetek sorában az öt megillető helyét megint elfoglalhatja. — Katonás rövidséggel elősorolám az elnök mindazon munkálatokat, melyeket a kormány már a közel jövőben megindítani szándékozik, és melyek ép úgy a munkahiányon, mint a rossz pénzforgalom segíteni hivatnak — de különösen beszédének végzavai oly erőteljesek s oly mély meggyőződésről tesznek tanúságot, hogy alig juthat ma is valakinek eszébe a felől kételkedni, miszerint komoly szándéka a reáruházott hatalmat, azon idő alatt, melyre ez meg lőn szavazva, minden erejéből fentartani.

„Önök a kereskedelmi pangás okául azon tényt is elősorolák,“ mondá többek közt, „hogy a kormány stabilisimusa felől kételyek támadtak. — Nehány hónappal ezelőtt értettem volna ezen kételyeket, ma azonban azok alaptalanok. — November 19-én a nemzetgyűlés engem hét évre fölrüházott a hatalommal. Első kötelességem ezen souverain határozat fölött öröközni, legyenek nyugodtak hét éven keresztül, a törvényes uton létrejött viszonyokat minden oldalról respectáltatni fogom tudni.“

Nem tudom nem eszélődom-e, ha utolsó tételét beszédének egy kissé „ibis, redibis“ nek nevezem, hanem legyen az bár olyan, mindazon interpretatio a mit (én talán csak a francia nyelv nem alapos tudásából adhatok) — legnagyobb mértékben kielégítő — Ugyanis beszédjét így végző: „A bizalmat nem lehet decretálni, de tettem olyan természetűek lesznek, hogy azt, parancsolni fogják“ (commander) — ha azt jelenti, hogy tettem, olyanok lesznek, hogy azoknak természetes következményök a bizodalom helyreállása — akkor is jó — de abban az esetben sem lehet senkinek sem kifogása, ha azon értelmet tulajdonítják e szavainak, — hogy a bizodalom megingatására ne talán ezélabvett kísérleteket is meg fogná hiúsítani.

Ha vannak is lapok, melyeknek nem tetszik, hogy a kormány-elnök nem használta azon szót „köztársaság“, egyszer sem, vagy hogy miért tartotta beszédjét a kereskedelmi törvények helyiségeiben, egy nem politikai corporatio előtt, és miért nem választotta inkább azon utat, e komoly szándékát egy „Message“ alakjában a képviselőházzal tudatni, ha voltak végtére egyes egyének, kik spekulációból a tőzsdén azon hírt akarták colportálni, — hogy az elnök a párisi erődítések kijáratásáról szólván, ezt egy esetleges közeli háborútól való félelmében mondta volna — azt elvitálni nem lehet, hogy a közönségnél e beszéd a legjobb fogadtatásban részesült és hogy a kedélyek megnyugtatására szolgált — ami természetesen nem zárja ki azon lehetőséget, hogy egy, vagy más párt lapjában ezen beszédet el ne fordítse, vagy hogy annak egyes emberek, saját hasznukra más értelmet ne tulajdonítsanak.

A képviselőház az új törvénnyel foglalkozik. Boldog pénzügyi viszonyok lehetnek mégis az országban, hol oly rettenetes pénzáldozatok után a papír-pénz tökéletes egyértékű az arannyal, és hol az egyes polgár a naponta föltalált új meg új indirect adó-nemeket minden zugoldás nélkül lerója. Hanem — az új föltalálásokban most némely financiaier nagyon tul megy — remélem, hogy a képviselőház a középútat meg fogja tartani tudni.

Nemi föltűnést okozott a február 5-iki nemzetgyűlésben a hadügyminiszter kérelme, miszerint a ház engedje meg Melvil-Blancourt képviselő ellen, ki a kommune fölkelésben részt vett volna, a keresetet megindíthatni,

A „KÖZÉPPART“ TÁRCZÁJA.

A m. tudományos akadémia ülése.

— Február 9. —

Három érdekes értekezés szorult össze az akadémia mai ülésén. Összeszorult pedig, a mennyiben egy ülésen s azonfölül is kivonatlag hallhattuk. Jobb lett volna talán csak kettőt választani, de azt egészben fölolvassni.

Első értekező Rómer Flóris volt. Jeles régészünk „a nemzeti muzeum római régiségeiről“ beszélt. Örvedetesen vehetni észre, hogy újabb muzeumunk nagy kincseire szorgalmasabban kezdik figyelmeztetni szakavatott tudósaink a nemzetet. Pulszky Ferencz csak nemrég kimerítő értekezést tartott: a muzeum avar-régiségeiről, s most tudós barátja, Rómer követte.

Ez utóbbi eleintén a régészet fontosságáról beszélt általában s kiemelte, hogy mennyire emelkedett e történeti tudományág jelentősége az egyes országok kormányai előtt is. A nemzeti muzeum római régiségeinek becsét, gazdagságát, különösen József nádor fáradhatlan buzgalmánál köszönhetni, ki egy pillanatig sem habozva a maga kincseit odaadta a nemzetnek, másrészt pedig nem restelte ismételtén is felszólítani a nemzet tehetősb-

miután ezen írásban adott kérelem, a párisi gouverneur egy levele kíséretében volt a hához intézve, melyben ez utóbbi, mindazon tényeket elősorolja, melyek a nevezett képviselő ur részvétét e fölkelésben kétféle nélkül bizonyítják, a ház ezen kérelmet a mentelmi bizottsághoz utasítja, és annak tárgyalása mára tüzetett ki. Mellékesen legyen megjegyezve, hogy a képviselő a gyarmatokból van megválasztva, és nagyon hasonlít egy négerhez, ha nem az is. — Egy jó barátunkkal lehet újból találkozni a cabinet de lecturekben, értem a „Neue freie Presse“-t, mely eddig el volt tiltva és február 1-től kezdve megint pardont nyert.

Barcsay Kálmán.

Különfélék.

Budapest, február 10.

(Hivatalos.) Az igazságügyminiszter az ökrmezői kir. járásbíróshoz aljegyzővé Kovordányi László huszti kir. törvényszéki joggyakorlót, a deveseri kir. járásbíróshoz irnokká Lossovy Janos járásbírósi díjnokot, a budapesti kir. keresk. és váltótörvényszékhez aljegyzővé Tóth Endre ottani joggyakorlót s Fekete Antal illavai orsz. fegyintézet irnokot az illavai járásbíróshoz nevezte ki. A budapesti kir. ügyész Czerhák Károly kir. tsvszéki díjnokot a pápai kir. ügyészhez irnokká a soproni kir. pénzügyigazgatóság Bauer Lajos pénzügyi szemlést III-ad osztályu tiszté a soproni kir. főszámvivatalhoz nevezte ki.

(Szenteltett törvényezik.) A hivatalos lap mai száma közé teszi a magyar keleti vasut függőadósági rendezéséről szóló 1874. évi szentesített I-ső törvényezik.

— **Kitüntetések.** Ö Főlsége gr. Pejaecsevich Miklós lovassági főfelügyelő, vezérőrnagy és cs. kir. kamarásnak a titkos tanácsosi méltóságot díjmentesen; s Duinich Pascal az „Ingoslav“ nevű briggy hajó irnokának, a koronás ezüst érdemkeresztet adományozta.

— **Pályázatok.** Az alsó-ausztriai ipar egyesület által kihirdetett, a következő két pályázat: I. Díj: ezüst- vagy bronzérem. — Tárgy: a) Valamely kiváló javítás, vagy új iparág, vagy végre valamely közhasznu találmány az ipar körében. — Föltétel: hogy Alsó-Ausztriában használhatlan legyen. — b) Valamely iparág javítási módzata, vagy új iparág használathatvétele iránti írásbeli értekezés. — Ezen pályázatokban minden bel- és külföldi részt vehet. — Határidő minden év február havának utolsó napja bezárólag. — A pályamunkák az alsó-ausztriai iparegyesület hivatalához (Bécs, belváros, Eschenbach-utca 11. sz.) címezendők. Ezen pályázat állandó. II. Díj: 1000 forint. Tárgy: Ö felségének kisdud szobor-mintája (Statuette) ir formán, hogy Ö Főlsége a kézmű és ipar pártfogója- és előmozdítójaként tüntetessék föl.

— Föltételek: arcképi hasonlatosság; kisdud szoboralak talpaltatt, melyen a kézmű és ipar legfőbb pártfogása és előmozdítása kereked allegorai vagy domborműalakzatok után megfelelő kifejezést találjon. Nagyság: 75–100 centimeter; ezüst, bronz vagy egyéb nemes fémvegyülekben való kivitelre, az ugynevezett kisdud-műmodorban, melyben különösen a renaissance-korszak annyi remek példányt mutatott föl; teremben való föllállításra. — A pályaminta készíthet fészől, vagy a művészi kivitelnek megfelelő bármely más anyagból. Pályázhat az osztrák-magyar birodalomnak bármely élő művésze. Bekeüldési határidő: 1-74 diki szeptember hó 30-dika bezárólag.

— **Két nagy halott.** A táviró csaknem egyszerre két nagy ember halálának híret hozta meg. Az egyik Strauss Dávid, a másik Michelet. Mindkettő nagy volt a maga körében, mindkettő irt hagy maga után a világtudományban, mely szinte megrázkódit a rá egyszerre intezett két súlyos csapás alatt. — Strauss Dávid a jelen század egyik legelső rangu gondolkodója volt, ki a „Jézus élete“ című munkája által soha el nem enyésző nyomat hagy maga után a szabad történelmi és bölcselmi kutatás terén. Strauss Dávid 1808-ban január 27-én született Ludwigsburgban és tanulmányait a tünbái theologiai növeldében végezte, 1830-ban plébános-helyettes, 1831-ben a maubunni papnövelde segédtanár volt, utóbb Berlinbe ment Schleiermarchert hallgatni; 1833. évben a tünbái papnövelde és egyetemen tanárkodott és 1835-ben kidta híres művét: „Jézus életét“, mely számos elleníratot provokált; ezekre „Streitschriften“ és „Zwei friedliche Blätter“ című műveiben felelt. Hírel zürichi polgármester

ságát, áttért a nemzetközi kongressusoknak e téren tanusított tevékenységének esetelésére. Szerinte a mezőgazdasági statistika csak akkor vezethet azon üdvös célok felé, melyeket elérni vagy legalább megkönnyíteni iparkodik, t. i. a kereskedelem könnyítésére stb., ha a kormányok a statistikai hivataloktól nem fognak minütios, a legkisebb részletekig terjedő kimutatásokat követelni, s például a termésre nézve a holdankint való becslés számaival beérendi.

Ez értekezés után Óváry Lipót mint vendég tartott előleges fölolvastást a nápolyi kutatásairól. E szorgalmas fiatal tudósunk 14 évig tartózkodott Nápolyban s már 1870 óta egyrészt az akadémia megbízásából, másrészt a kormány segélye mellett buvárkodik a nápolyi, reánk nézve oly fontos levéltárakban.

Ma csak annyit említtet, hogy az Anjou-korból nemkevesebb mint 350 eredeti okmányt talált, s egyszerűs mind bemutatta azon fényképek gyűjteményét, melyek a nápolyi magyar emlékeket tüntetik föl. Mai értekezésében néhány újabb adatot sorolván elő Róbert Károly magyar király és Endre magyar herceg életéből, egyszerűs mind bejelenté, hogy részletes kutatásait négy értekezésben fogja közölni az akadémiaival.

A hallgatóság a fiatal tudóst élénken megéljenezte.

befolyása folytán 1839. február hóban a zürichi egyetemhez az egyháztörténet és dogmatika tanáranak hivatott meg. E lépés igazatosságát keltett, melyet az alig meghívott tanár nyugdíjazása sem bírt elnyomni, hanem csak a kormánynak m. év szeptember havában bekövetkezett bukása. Ujra az irodalmi térre szorulva, 1840-ben kiadta e munkát: „A keresztény hittan történeti fejlődése és küzdelme a modern tudomány ellen;“ majd 1847-ben „A romantikus caesarok tronján, vagy Julia n, a szakadár“ című művét, mely több jelenkori szereplő egyénre vonatkozván, nagy föltűnést keltett. Szülővárosa 1848-ban a német parlamentbe választotta, hol minden várakozás ellenére a konservatív párt-hoz csatlakozott; választói bizalmatlanságot szavaztak neki, és Strauss letette mandatumát. Ezután irodalom-s művelődés-történetre adta magát és számos művet tett közzé. A nagy politikai események miatt a közfigyelem hosszabb ideig elfordult tőle; de a legutóbbi évtizedben, Renan föllépte miatt, ismét feléledt a nagy tudós hírneve, s műveit újra olvasni kezdték. Renan „Jézus élete“ című munkájának megjelenése arra bírta, hogy hason című régebbi művét „népies“ iránnyal átdolgozza. A népszerű irány azonban nem levén a nagy mester eleme, a sikert Renan halászta el Strauss előtt. A francia háborúrol a két tudós érdekes eszmecserét folytatott 1871-ben, mely azonban az akkori ágyúörgés közt, a nagy közönségre nézve csaknem észrevétlenül hangzott el. Legutolsó műve „Der alte und neue Glaube“ cím alatt csak a mult évben került ki a sajtó alól. — Michelet Gyula Párisban született 1798. auguszt 21-én. Már fiatal korában történelmi tanulmányokkal foglalkozott, tanárrá lett és 1871-ben erős küzdelem után elnyerte a klassikai nyelvek és a bölcsészet tanszékét a Collège Sainte Barbenál, hol 1826-ig működött. Az 1830-ki forradalom után a királyság levéltári történelmi osztályának főnökévé lett. Guizot politikai pályájának kötelesegei által hátráltatva lévén, a párisi egyetemen történelmi fölválasait folytatni, Micheletet nevezte ki utódjául. 1838-ban Dunon utódjává lett a Collège de France történelmi tanszékén és megválasztott az Institut tagjául. Michelet, kinek eszméi s német történelmi iskola eszméivel egyeznek, a történelmet: „példa által oktató bölcsészetnek“ tekinti. Legnevezetesebb műve „Franciaország történelme“ melynek első kötete 1833-ban jelent meg és maig sincs teljesen befejezve, második nagy műve a: „francia forradalom történelme“, amannak egyik kiegészítő részét képezi ugyan, de egészen önállólag lett közreboesítva. A nagy közönség előtt ismertebb művei: L'oisenn l'Insecto, la Montagne, l'Amour, la Femme melyekből annak idején a szépirodalmi lapok gyakran közöltek mutatóvonalakat. 1851-ben a kormány betiltotta fölválasait, azóta a magánéletbe visszavonultan élt.

— **A rózsnyói püspök és a szabad sajtó.** A „Magyar Állam“ mai számában az „egyház nyelvén“ pástorlevelet tesz közzé a rózsnyói püspöktől, melyben a nevezett püspök ö méltósága kurucz és igen méltóságatlan hangon kel ki a szabad sajtó ellen. Haszontalan föladatnak tartjuk, s így nem is kísértjük meg az ultramontanizmus setét oduiból kirepített éji madarakat, — melyek, mivel a világosság sérti homályhoz szokott szeméiket megkárogják azt — oduikba visszahesegíteni, de mivel a rózsnyói püspök ur károgaása nagyon mulatságos, mint kuriozumról megemlékszünk róla. A rózsnyói püspök ur a szabad sajtó elleni dühöngésében a szuperlativusok legmagasabb lépcsőre hág, s onnét predikál keresztet hadat a hírlapok, (melyek közül a „Magyar Állam“ bizonyára kivézi) ellen, s miután gyönyörűségesül, gyönyörűségesebb dolgokat beszél el a sajtórol igen hatásos évrre, a „nép véres verejtéké“ re hivatkozik. „Az adozó néparezáról lehulló veritek által öntözött garasok (obuli) — ugymond — azon ezéliből szívárognak a rendelkezési alapokba, hogy az ebből nyert bérért a vallás, a nép egyetlen vigasza a lapok hasábjain nyilvánosan kiesüfoltassék, s hogy — ha lehetséges volna — a vallás a hívek szívéből kiirtassék.“ A rózsnyói püspök ur erre, miután korunkat elnevezi az „irodalmi prostituczió“ korának, a hírlapírókat a szétgyen kötelekeit szétépo istenteleneknek, zsákmanyra leső, s ravaszán esuzó „oroszlán“-oknak, körlelelnek tulajdonképeni ezéjára ér, s megmondja miért vágta a szabad sajtó fejéhez mindezen piszkot. Talán valami istenes ezéliből? Nem! Hanem hogy papjainak és híveinek megtiltsa az „istentelen“ lapokra való — előfizést. Csodálkozva kiált föl, hogy papjai nemcsak olvassák, hanem előfizetésük által még támogat-

ják is ezen istentelen lapokat (non modo legere, sed soluto pro eis pretio existantiam quoque eorum succolare.) Vajjon nem a szentségtörés egy néme-e az isten oltáráról elvett pénzt Belial oltárán fölládozni? — Kérde a rozsnói püspök ur. — Vajjon nem azért tiltja-e el a rozsnói püspök ur papjait és híveit az „istentelen“ lapokra való fizetéstől — kérdezzük mi — hogy az istenes „Magyar Állam“nak fogjon prenumeransokat?

— **Érdekes párbaj** lesz, ha csakugyan lesz, Lamarmora és Bismarck között. Rómából írják, hogy Lamarmora Bismarckot ki akarja hívatni, de egyáltalán nem valószínű, hogy Bismarck a kihívást elfogadja.

Nemzeti színház. Kedd, február 11. „Csók“. Eredeti vigjáték 3 fölvonásban.

A magyar kir. tud. egyetem könyvtára ünnep és vasárnapok kivéve naponként reggel 9-től 12-ig, d. u. 3-tól 5-ig.

Bakonyi István igazgatása alatt működő első magyar daltársulat minden este a régi postaházban (hatvani-utca) Parragh Gábor újonnan nyitott, s fényesen berendezett teremében tart előadást.

Jakabffy igazgatása alatt a Belezna-kertbeli magyar daltársulat az „Iparúdvárban“ (váci-ut és ó-utca sarkán) ma és mindennap előadást tart. A szüneteket Bunkó zenekara tölti be.

A magy. tud. akad. könyvtára. Nyitva ünnepek és vasárnapok kivéve mindennap regg. 9-től d. u. 2-ig.

Az orsz. képzőművészeti társ. tárlata (akadémia-palota 2-ik emeletén) mindennap d. e. 8-tól d. u. 6 óráig.

Állatkert a városigetben. Hétköznap a belépti díj 30 kr. vasárnap 20 kr. gyermekért félár. Omnibuszok járnak oda az Erzsébet, Deák, József és Sobesityentérről.

A redoute-terem 30 kért szemléltető meg.

Tudományos társulatok gyűlései. A m. tud. akadémia minden hétfőn, a Kisfaludy-társaság minden hó utolsó szerdáján, a történelmi társulat minden hó első esütörtökjén, és végre természettudományi társulat minden hónap első péntekjén mindig d. u. 6 órakor természettudományi estélyt tart a vegytani intézetben. (Országut 42. sz.) a hónap harmadik szerdáján szakgyűlés, mindig d. u. 5 órakor a m. tudományos akadémia heti ülés-terében.

Rossi „Hamlet“-je.

Rossi tegnap este a „Hamlet“ czimszerepében lépett föl. A német színház képtelenül megvolt tőnve közönséggel, a belépti jegyeket már előtte való nap elkapkodták, a közönség érdeklődése annyira föl van költve Rossi iránt, hogy a kitünő művész európai diadalutjának egyik legszebb részlete gyanánt fog budapesti fölléptére visszaemlékezhetni. Rossi fővárosunk közönségét nem rohamosan, hanem folyvást növekedő arányban, s így biztosabban és maradandóbban hódította meg. Az első előadás alkalmával a német színház csak félíg-meddig telett meg; második (Kean) fölléptére a színház egészen megtelt, a harmadikra (XI. Lajos) tömegesen áradt a közönség, a „Hamlet“ előadására fele is alig jutott be azoknak, kik Rossi e fölléptére kíváncsiak voltak; a holnapi előadásra (XI. Lajos) már ma reggel el kelt valamennyi zártszék. — Ezen rendkívüli érdeklődést teljesen jogosultnak találjuk, mivel Rossi valóban nagy művész, s néhány szerepében diadalmasan kiállja versenyt mindazon színészi lángelmékkel, kik évtizedek óta fővárosunkban megfordultak.

Ezen szerepi közé azonban a „Hamlet“-et egyáltalán nem akarjuk sorolni, mivel véleményünk szerint éppen a „Hamlet“ az, melyben Rossi ritka tehetségét nem képes teljesen érvényre juttatni. Rossi egészen más anyagból van gyurva, mint a dán királyfi. Hamlet az önmagával meghasonlott idealismus: Rossi, a körmeit a valóélet beleibe mártó realismus. „Hamlet“-nek a tett-vagy és kételkedés közt örökké ingadózó, setét, borongos kedélye az emberi természet, s lélek mélyén, a tudás színvonala alatt rejtőzött titokteljes forrásaira akar bukanni Shakespeare mélyreható költészete bányász-vésőjének segítségével: Rossi művészeete szintén mélyre hat, az ember állati természetének, az emberi szív titkos rejtekeinek legmélyebb fenekéig, hol az állati ösztönök, a vad szenvedélyek lánczolatva vannak. Rossi szét tudja zúzni ezen lánczokat, szabadon tudja bocsátani a szenvedelmek, s állati vágyak rémesen ugató vérebeit, hatalmas karjaival ismét megtudja fékezni, s rekeszőkbe visszazárni azokat, de az ember finomabb lényé kisiklik kezei közül. Így történt ez tegnap este „Hamlet“-tal is.

A dán királyfi, midőn ez tépelődő világfájdalmának ködös magaslátáról koronkint a való élet légkörébe szállt alá, Rossi ellenállhatatlan erővel ragadta meg, de csakhamar kisiklott kezei közül, midőn Hamlet az idealismus légszerű köpenybe burkolózott. Rossi olyan mint Anteus: ha lábai a földet érintik óriás, de ha a föld kigurul lábai alól, még a dánkirályfi is legyőzi. Ott, a hol Hamletet a szenvedélyek ragadják p. u. az anyjával, s Oféliá siránjával való jelenetben Rossi játéka elragadó, megrendítő volt; a hol azonban Hamlet tépelődő, s az emberi lét nyomorúsága felett kinteljes humorral kacagó természete lépett előtérbe, Rossi játéka hatása egyszerre megcsappant, a színezést szívesen kereső játéka rajza szemlétomást meghalványodott: Rossi Hamletje tompa nyilatkat hajgált. Nagy művészettel csinálta még a vívási jelenetet, s hogy úgy szóljunk kecses vívása esztünkbe juttatta, mily esetlen dulakodnak a mi színészeink a harcsi jelenetekben. A közönség Rossit tegnap is igen sokszor, az anyjával való jelenet után pedig csaknem számtalan-szor kihívta. Megjegyezzük még, s ezt rosztalólag, hogy Rossi Shakespeare „Hamlet“-jét úgy összevissza csonkította, a szenirozást annyira összekuszálta, hogy a darab meséjében alig lehetett rá ismerni a dán királyfi tragoe-diájára. A szereplők közül Enrichetta Cattaneo és Teresa da Ré működtek némileg közre a tegnapi est sikeréhez.

Törvényszéki csarnok.

Budapest, február 10-én.

(Két olasz betörő.) Guadammi és Damelan, kik a Gerométa-féle nagyszerű óralopás vádjá alól csak bizonyítékok elégtelenségéből lettek fölmentve, m. é. június havában délben Hecksch Antal bálvány-

utcai boltját törték föl, de tetten éretvén, fejenkint 5 évi börtönrre ítéltettek. A legfőbb ítélőszék mindkettőnek büntetésébe a vizsgálati fogság beszámítását rendelte el. (Lopás Ujpesten.) Mult évi október 22-én éjjel, Weisz Samu, újpesti szatócs íróasztalából 400 firt készpénzben, egy arany remontoir, egy ezüst óra és két 1000 firtos chek, továbbá a boltládából 100 firtnyi ezüst-pézt lopatott el. Minden oda mutatván, hogy csak házbéli követhette el ezen lopást, Weisznak rokona és bolt-segédje, Breyer Ferencz vétett gyanuba. A mai vég-tárgyalásnál kiderült, hogy Weisz íróasztala Schön-brunn Mari, akkor éppen kilépőben volt szolgálójának börtöndkulesával nyitattott ki. Schönbrunn Mari ellen azonban semmi gyanu ok sem merült föl. Breyernél sem találtak valamit; lényeges gyanuok csak azon körül-mény, hogy egy a szomszédházba vezető rövid uton, melyre Breyert a tett után küldték, 25 darab közuti vas-pályajegyvet találtak, melyek Weisz vallomása szerint a szintén ellopott tárczában voltak. Tóth Gerő királyi ügyész bűnöst indítványozott vádlott ellen. A törvény-széki elnök: Vihár, vádlottat bizonyítékok elégtelenségéből és Schönbrunn Marit teljesen mentette föl. Vádlott és királyi ügyész föllebeztek.

(Rablógyilkossági kísérlet a régi távirat hivatásban.) Az 1872-ben hivataltársán elkövetett rablógyilkossági kísérlet miatt két évi fogságra ítélt Trunicsék Ferencz távirat hivataltok ma újra állott a fenytörvényszék előtt, mert a kir. tábla a vizsgálatnak többféle pótlásait rendelvén el, a jelzett ítéletet föloldá. A törvényszék ma hozott újabb ítéletében Trunicsék két évi börtönrre, de a vizsgálati fogság beszámításával ítélte.

Táviratok.

Bécs, február 10. A „Narodna tiscerna“ közgyűlése igen népes volt. Hosszu élénk vita után a „Slovenski Narod“ liberalis magatartása 150 szavazattal a 39 klerikal-is szavazat ellenében helyeseltetett.

Lemberg, február 9. A községi választásnál leginkább nemzeti-kerikalis párti, számos szabadelvi és hat izr. jelöltek választattak.

Berlin, február 9. A birodalmi gyűlés által Foreken-beck elnök, Hohenlohe és Haenel alelnökké választattak. — A birodalmi ülés elé terjeszteti szándékolt azon indítvány, hogy Bebel és Liebknecht a birodalmi gyűlés tartására a fogságból kibocsátassanak, mint alkotmány-ellenes nem nyert kellő támogatást, miért az alkotmány-módosításra terjesztetik indítványt, melyszerint a megválasztott képviselők nemcsak az elővizsgálati vagy polgári, hanem egyuttal a fenytörvényszék elboacsátandók az ülészek tartására.

Berlin, február 10. Az ellenszegülő püspökökre vonatkozó törvényjavaslat még a bir. gyűlés ez ülészeká-ban fog tárgyalatni.

Paris, február 10. Michelet, az ismert történész meghalt.

Madrid, február 9. A kormány beleegyezett a foly-golyeserébe a karlistákkal.

— Éjjel érkeztek. —

Bécs, február 10. (A képviselőház ülése.) Az állami törvényszék tagjaira választattak: Jeremias, Kaiserfeld, Ott, Riehl, Negrelli, Schenk, Stiger, Rautenkranz, Rabel, Wieser, Kranski és Smeykal.

A kereskedelmi miniszter a következő vasuti törvényjavaslatokat terjeszti elő: a falckenau-graslitz, pilsen-klassau-eisensteini, pilsen-pribram-protivimi pályavonal egy részének azonnal való kiépítéséről; továbbá a tervezett liebenau-kusel-wardeni gőzmozdonyu vasutról, a leobersdorf-st.-pölteni pályavonal biztosításának feltételeiről; a fölső stajer-salzburg-tiroli vonalhoz csatlakozó andiesenhofi, esetleg Schaearding Rieg, Athang, Ebensee, Ischl, Ause és Steinbach közt közlekedő, továbbá a spalato-siserich-sebenicoi gőzmozdonyu pályavonalról, a leberg-ernovitz-jassyi vonal részvénytársulatának a Lembergtől a határszélég illetőleg Nettekábog tovább építhetőségéről adandó engedmények föltételeiről.

A kereskedelmi miniszter írásban közli a lelu-chowtarnowi és az isztriai vonalok 1874. évi építési szükségletét: az első 8 millió 800,000, az utóbbi 6 millió 900,000 firta rug. Beterjeszti továbbá a tuzónál építési társulatoknak adandó illeték-kedvezményről szóló törvényjavaslatot.

Az új- és pótipitmények adómentességéről szóló törvényjavaslat a bizottság javaslata értelmében elfogadta-tott. — Az igazoló bizottság véleménye alapján Ventusi képviselő igazoltatott. Legközebbi ülés pénteken leend.

Konstantinápoly, február 10. A boszniai szökevények saját kérelmükre a szultántól kegyelmet nyertek, és a bécsi török követség részéről kiállított igazolvánnyal hazájukba térhetnek vissza.

Közgazdaság.

Budapest, február 10.

A keleti marhavész, a folyó évi január 25-ig beérkezett hivatalos jelentések szerint Magyarországon csak Sopronmegye Nyék és Harka községeiben uralkodott.

Kossuth Lajos a „Magyar Ujság“-ban Madarász Józsefhez intézett nyílt levelei elsőjében, az uzsora törvények visszaállítására ellen szól, általános közgazdasági szempontokból.

A „Hunniában“ vasuti államsínyek“ czim alatt föl-szólalást kezdenek meg a magyar államvasutaknak a kartell-szerződésekre lépése ellen. Ez alkalommal csupán bevezetése lévén a cikknek a jelenlegi, — csak annyit

jegyzünk meg, hogy a „Hunniában“ csodálatos módon nem fektet semmi súlyt sem a vasutak magyarosítására, maga részéről „tökéletes egyenlőnek tartván, ha a magyar kereskedelmi és közlekedési érdekeket magyar vagy német nyelven hanyagolják vagy árulják el.“ Biz az ilyen hang nem a „Hunniában“, hanem Germaniába illik.

A pesti könyvnyomda részvény-társaság üzlet-jelentése 284,800 firt 14 kr., bevétel mellett 54,667 firt 50 kr. a tiszta nyereség. Ebből osztaléku 29,028 firt 15 kr. adatik ki, s ez a részvények hatos kamataim fölül 40 firt fölülosztalékot ad. A kisorsolt választmányi tagok ujra megválasztattak a már megejtett közgyűlésen.

A soroksár-haraszti-taksonyi takarékpénztár 1873-ra 10 forintos részvényei után 9 és fél forint osztalékot ad; e mellett 1300 firt. a tartalékalapra jutott.

A török sorsjegyekkel, melyek néhány évvel ezelőt annyi izgalomra adtak okot, a bécsi pénzücszaknak most ismét egy kis baja van. A közelebb történt húzásnál kisorsolt számok beváltására szükséges pénzt ugyanis a török kormány „elfelejtette“ utalványozni s így a nyertesek hiába jelentek meg azon bankoknál, melyek eddig a porta megbízásából a fizetést teljesíteni szokták. A dolog nagy föltűnést okozott s végre távirati uton fölkérte az angol-osztrák bank, hogy kisebb nyereseményeket fizessen ki. A nagyobb összegek nyerői kénytelenek várni, míg a török kormány újabb kölcsönt kap, mi végett egy ügy-nöke már alkudozik a párisi bankkezeléggel.

A ferencz-józsefvárosi takaréék és hitelegylet rész-vényesei értekezletet tartottak febr. 8-dikán a f. hó 15-én tartandó közgyűlés tárgyában. Az értekezleten Mogyorosy elnökült. Jelenté, hogy 20 részvényes az egylet végleszámolása tárgyában indítványt tett. Ez indítványt a többség pártolta, mivel a befizetett tőke még sértetlenül meg van és a visszafizetés nehézség nélkül eszközölhető. Az értekezlet egy működő bizottságot választott, melynek tagjai Magyarossy, Schwartz Gyula., Chorin Zs, Becsaghy, Weisz, Hegyey és Hirsch Mór.

A budapesti ipar és kereskedelmi kamara, február 9-én tárgyalta előterjesztési közül kiemeltük a követke-zőket: A sopronyi iparkamara átiratát az ipartársulatba lépés kényszerét illetőleg, a pesti kamara nem pártolja. Az osztr.-magyar kiviteli egylet azon kérvényét, hogy az osztrák-orosz határon a forgalom akadályai elháríttassanak, a kamara figyelemre méltónak tartja. Jelentés történt, hogy a kamara évi jelentése a kereskedelem ügyeiről elkészült, ez kinyomtatni határozatott; az ipar-ügyekről szóló jelentés szerkesztésével Steimacker biza-tott meg. A kamara továbbá elhatározta, hogy a kor-mánynál lépések történjenek az iránt, hogy a Lipótvá-rospan fiók vámhivatal állíttassék föl. Továbbá az új olasz szeszbevétel törvényjavaslat alkalmából a kamara fölterjesztés készítését határozta, hogy az osztr.-magyar szesz kivitel érdekei megóvassanak. Fölolvastatott a mi-niszterium leirata, melyben a kamara véleményadásra szólíttatik az iránt, hogy a nemzetközi szabadalmi con-gressus határozatai mennyiben felelnek meg a hazai vi-szonyoknak. A vélemény szerkesztésére bizottmány kül-detett ki.

Az európai államok adóssága a mult év folya-mában ismét jelentékenyen növekedett, s a jelen pénzügyi helyzet éppen nem nyújt vizsgálató képet. 1873. végén egyes országok szerint az államadósságok összege követ-kező volt: Franciaország 9000 millió forint, esik tehát minden lakosra 250 forint, Anglia 7925 millió forint, fejenkint 200 forint, Olaszország 3600 millió forint, fejenkint 130 forint, Ausztria 2100 millió forint, fejenkint 100 forint, Magyarország 1021 millió forint, fejenkint 60 forint, Oroszország 3750 millió forint, fejenkint 45 forint, Spanyolország 2625 millió forint, fejenkint 150 forint, Németország 1685 millió forint, fejenkint 45 forint, Törökország 1306 millió forint, fejenkint 46 forint, Német-alföld 825 millió forint, fejenkint 230 forint, Portugal 772 millió forint, fejenkint 190 forint, Belgium 285 millió forint, fejenkint 55 forint, Görögország 205 millió forint, fejenkint 140 forint, Dánia 130 millió forint, fejenkint 75 forint, Svédország 65 millió forint, fejenkint 15 forint, Románia 60 millió forint, fejenkint 15 forint, Norvégor-szág 20 millió forint, fejenkint 12 forint, Svájc 15 millió forint, fejenkint 5 forint, Luxemburg 5 millió forint, fejenkint 15 forint. — Az európai államok adóssága te-hát mindössze 40,000 millió forint, s így átlag egy-egy lakosra 133 forint jut; ezen átlagot azonban hét állam meghaladta. — Legelől áll a szomorú lajstromban Franciaország, melyben a lakosságra fejenkint eső összeg majdnem kétszeresen meghaladja a fentebbi át-lagot; legkedvezőbbben áll Svájc, hol csak 5 forint esik egy-egy főre.

A budapesti gabna és értéktőzsdéről, február 10. Gabonában az üzlet gyöngye volt. A tőzsdén gyöngye for-galom mellett jó hangulat. Eladattak: magyar sorsjegyek 82.75, vasuti kölcsön 99.50, magyar hitel 143, munitcipj 29, m. földhitelr. 57.75, angol 33.50, takaréék és hitel 60.90, pesti közuti 340—341, molnárok és sütők mal-ma 230, Pannónia-malom 445—550, osztrák hitel 246.50, Athenaeum 345 forintjával fizetve. Valuták vál-tozatlanok; 20 frankos arany 9.04, császári arany 5.35, tallér 1.69¹/₄.

Vizállás.

	0 alatt	0 fölött	időjárás
Febr. 10. Pesten	—	—	3' 5" szélcs
„ 10. Pozsonyban	—	—	2' 7" felhős
„ 10. Szegeden	—	—	1' 0" száraz
„ 10. Szatmáron	—	—	3' 2" felhős
„ 10. Tokajban	—	—	2' 11" száraz
„ 10. Szolnokon	—	—	2' 5" száraz
„ 9. Aradon	—	—	2' 1" felhős
„ 10. Nagybecskereken	—	—	0' 9" száraz
„ 9. Zimonyban	—	—	4' 9" száraz
„ 9. Ó-Orsován	—	—	3' 0" száraz
„ 9. M. Szigeten	—	—	2' 4" száraz

Felölös szerkesztő: Huszár Imre.

A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos árjegyzései 1874. február 10-én.

Gabona-árak.		Vámmászánkint		Részvények.		Adva		Tartva		Adva		Tartva		
Hang.	Font	Font	frt	Font	frt	Font	frt	Font	frt	Font	frt	Font	frt	
Buza, bányági ó v. uj	83	7.60	7.75	315	Első magy. ált. biztosító-társaság	940.	950.	500	Első magyar serfőzde	415.	420.	Magy. vasuti köles (120 frt ez.)	99.25	99.50
" " " "	85	7.85	7.95	200	Haza	—	—	200	Sertészizláló	180.	185.	Ang-osztr. bank befiz. (100 f. tez.)	154.25	154.75
" " " "	87	—	—	300	Pannonia	350.	360.	200	Athenaeum	241.	242.	Osztr. földh. befiz. 80 frt. ezüstb.)	117.	119.
tiszav.	83	7.75	7.85	100	Pesti bizt.	62.	64.	500	Pesti könyvnyomda	670.	680.	Hitelintézet	235.75	236.25
" " " "	85	7.95	8.10	200	Hunnia	85.	88.	200	Egyesült magyar gőzhajó-társ.	7.	8.	Alsó-osztr. lesz. társ. 500 frt.	925.	930.
" " " "	87	—	—	300	Unió	185.	190.	500	Ganz-fele vasöntöde	230.	232.	Franco-osztr. bank befiz. 80 frt ez.	47.50	48.
pestm.	83	7.65	7.75	200	Pesti közuti vaspálya	341.	343.	200	Gschwindt-fele szeszgyár	85.	86.	Nemzeti bank	980.	981.
" " " "	85	7.90	8.05	200	Budai	95.	100.	200	Börgyár	100.	102.	Dunagőzhajó-társ. 500 frt pp.	520.	521.
" " " "	87	—	—	200	Budai hegyipálya	50.	60.	200	Gyapjamosoda	101.	103.	Erzsébet-pálya 200 frt p.	212.50	213.
fehérm.	83	7.85	7.95	80	Municipális hitelintézet	29.	29.25	100	Salgó-tarjani kőszénbánya	165.	167.	Ferdinand ész. pálya 1000 frt pp.	2630.	2635.
" " " "	85	8.05	8.15	85	Angol-magyar bank	33.	33.50	200	Schlick-fele vasöntöde	116.	118.	Allamvaspálya 200 frt pp. ezüst	328.50	329.50
" " " "	87	—	—	160	Magyar általános hitelbank	142.75	143.	200	Sóskuti kőbánya	165.	170.	Déli vaspálya 200 frt o. e. ezüst	159.50	160.
bácskai	8	—	—	200	Franco-magyar bank	39.	40.	500	Első magyar szeszőmítő	165.	170.	Tiszameli vasp. befiz. 100 frt pp.	201.	201.50
" " " "	85	—	—	100	Magyar általános földhitel-társ.	57.75	58.	200	Alagut	84.	86.	Tramway befizetés 200 frt o. e.	168.	170.
				50	Takarék- és hitelegylet	60.75	61.					Osztrák-földhitelint. ezüst 5%	95.75	96.25
				50	Buda-ó-budai népbank	37.60	37.75					" 33 évben visszafizet. o. e.	86.50	87.
Rozs	80 frt után			100	Iparbank	50.	52.					Osztrák nemzeti bank 5% o. e.	91.40	91.55
Arpa, malátá.	72 " "			200	Budai kereskedelmi és iparbank	195.	200.					Alf.-flumei vasp. 200 frt ez. 5%	—	86.
abráknak	72 " "			500	Pesti kereskedelmi bank	720.	725.					Ferdinand északi vasut 5% pp.	91.	92.
Zab	60 " "			200	Pesti iparbank	440.	445.					Pécs bariasi vasut 200 frt o. e.	85.	85.50
Tengeri, bányági, mérője		4.55	4.60	100	Budapesti kézművesbank	73.	74.					L. erdélyi pálya ezüstben 5%	—	82.75
másnemű		4.45	4.55	70	Pesti egyleti bank	37.	38.					Allamvasut 500 frank	140.	141.
Köles	83 " "			50	Hivatalnok hitelegylet. I. em.	46.	47.					1867 500 frank	132.50	133.
Repece, fekete	75 " "			80	Kisbirtokos hitelintézet	73.75	74.					Déli vasut	111.80	112.
bánati	62 " "			100	Országos közp. takarékp. 5%	2575.	2660.					Magyar keleti vasp. 600 frank	66.	66.50
				1000	Pesti hazai	180.	181.							
				100	Budapesti fővárosi	50.	52.							
				100	Kőbányai takarékpénztár	49.	51.							
				100	Külvárosi takarékpénztár	42.	44.							
				40	Szentendrei takarékpénztár	40.	42.							
				60	Újpesti takarékpénztár	50.	52.							
				500	Árpád malom	37.	40.							
				500	Blumfőle	290.	295.							
				500	Concordia	114.	115.							
				200	Erzsébet	151.	152.							
				160	Luiza	225.	226.							
				200	Molnárak és sütők	795.	805.							
				500	Hengermalom	113.	115.							
				300	Victoria	632.	635.							
				100	Első budapesti	20.	21.							
				1000	Budai gyárudvar	445.	450.							
					Pannonia									

H I R D E T É S E K.

KILIÁN FRIGYES
m. k. egyetemi könyvtárosnál Pesten, vaczi-utca Drasche-féle házban kapható:

A magyar költészet és szónoklat
kézikönyve.
Irta **Zsilinszky Mihály.**
570 lap. Ára 2 frt 50 kr.

Földmértan kézikönyve.
Irta **Kruspér István.**
620 lap. XVI. könyvomatú táblával.
Ára 7 frt.

A vegytan alapelvei
a tudomány újabb nézete szerint.
Irta **Nendtwich Károly.**
680 lap. 140 fametszettel. Ára 3 frt 50 kr.

A tűzimádó bölcs az ösvilágok emlékeiről.
Irta **Bónay Jácint.**
180 lap. 62 ábrával. Ára 1 frt 50 kr.

A nagy francia forradalom története.
Irta **Held, fordította Endrédi S.**
Ára 2 frt.

Irománypéldák
az új polgári perrendtartáshoz.
Irta **Kassay Adolf.**
Második kiadás. Ára 1 frt 20 kr.

Magyar-francia nyelvtan.
Irta **Otto E., fordította Rayé L.**
Második kiadás. 2. rész. Egyes rész ára 1 frt 20 kr.

A magyar irodalom és szellemi fejlődésünk története.
Irta **Tarnóczy Tivadar.**
I. kötet: Ós., ó. közép- és újkor.
II. kötet: A legújabb kor.
Egyegy kötet ára 1 frt.

kőutak fenntartásáról.
Irta **Hieronimy Károly.**
172 lap. Két táblával. Ára 2 frt.

Érdekes társasjáték!
Lényei István hazánkban újonnan feltalált **vadász-játéka**
árulásától cégünket bizta meg.
Ezen eddig meg nem eléggé ismert és méltányolt játékot két személy által játszák, s a sokkal rokonos, teljesen új, felelet vonzó fordulatú által, a külföldiek máris nagyra értékelték. Egyegy játék ára táblával, csinos faalakokkal és kimerítő magyarra fordított leírással együtt 3 frt 75 kr. A magyarra fordított leírás, mely kívánat szerint magyar, német vagy francia nyelven mellékelhető, 50 krtt azonban külön is megrendelhető.
Írásbeli megbízások postai utánvét mellett gyorsan elkészítenek.
Kertész és Eisert Pesten,
Dorottya-utca 2. sz., színházterti szeglet.

Hotel-megnyitás Görzben
Van szerencsém a t. cz. közönségnek tisztelettel jelenteni, hogy a trioszi építőtársulat által újonnan épült 3 emeletes házban, a színházzal szemben, felelet látogatott helyen, minden kényelemmel és díszszel, egészen új butorizzattal berendezett szállodát a vendéglővel együtt e cég alatt
Hotel Brandt
odahagyván, az eddig birt. „sörösnokok“ megnyitottam s oda töreksem, hogy elegans salonok és 32 lakszobával a magas uraságokat és családokat úgy hosszabb tartózkodásra, valamint egyes átutazók részére a legnagyobb választékú asztali és legfinomabb borokkal, legjobb konyhával a t. cz. utazókat minden tekintetben kiszolgálhassam.
Ezen szálloda fekvésénél és kényelmes berendezésénél fogva különösen téli tartózkodásra, a barátságos és enyhe éghajlat miatt igen látogatott Görz városban leginkább alkalmas szállók és kocsiszinek rendelkezésre állanak.
Saját omnibusok szállítják a t. cz. utazókat a vaspálya-állomáshoz s onnan a szállodába. Mély tisztelettel
Brandt Károly.

Magyarországi főraktára
RIES GUTTMANN
cs. kir. szabad. vegyész, az orosz császári udvari szállítója.
biztos hatású patkány, egér, mezei egér, vakandok, svábbogár-irtószerének
pléhdobozba 1 frt 20 kr. és poloskairtó folyadékának üvegecskéje ecsettel együtt 05 kr.
létezik P E S T E N KERTÉSZ és EISERT
Dorottya-utca 2. sz.
Csomagolási díj 10 kr.
Fükraktárak az ország minden nevezetes városában.